

## **ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN DIVERSE ARTIKELEN VAN HET DECREET VAN 8 JULI 2022 OVER DE WERK- EN ZORGTRAJECTEN**

### **Samenvatting**

Het decreet van 8 juli 2022 over de werk- en zorgtrajecten voorziet in een aanbod voor personen die niet, niet meer of nog niet betaald aan het werk kunnen omwille van cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale problemen. Het decreet voorziet in een aanbod van activeringstrajecten als een voorbereiding op betaald werk, arbeidsmatige activiteiten op een continuüm van participatie naar activering en onthaaltrajecten via het Geïntegreerd Breed Onthaal om onderbescherming tegen te gaan.

We brengen een aantal – vooral technische - wijzigingen en verbeteringen aan om de uitvoering van de werk- en zorgtrajecten verder te optimaliseren: een aantal definities worden aangevuld of toegevoegd; om de gebiedsdekkendheid in Vlaanderen beter te kunnen garanderen wordt de samenstelling van samenwerkingsverbanden Zorg beperkt gewijzigd; we voegen de mogelijkheid van bemiddeling toe aan een activeringstraject en verlichten de administratieve procedure bij de mandatering van de netwerkcoördinator; de uitwisseling en verwerking van persoonsgegevens wordt beperkt verruimd. Het opzet van het decreet blijft hierbij ongewijzigd. We bundelen de expertise vanuit werk, sociale economie en zorg om de participatie van personen met cognitieve, medische, psychische, psychiatrische en sociale belemmeringen te ondersteunen.

## **MEMORIE VAN TOELICHTING**

### **I. ALGEMENE TOELICHTING**

#### **A. Situering**

##### **1. De regelgeving**

Het decreet van 8 juli 2022 over de werk- en zorgtrajecten voorziet in een aanbod voor personen die niet, niet meer of nog niet betaald aan het werk kunnen omwille van cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale problemen. Het is de decretale basis voor volgende types van dienstverlening: activeringstrajecten als voorbereiding op betaald werk, arbeidsmatige activiteiten op een continuüm van participatie naar activering en onthaaltrajecten via het Geïntegreerd Breed Onthaal om onderbescherming tegen te gaan. Dit regelgevend kader bouwde verder op het decreet van 25 april 2014.

Om het regelgevend kader verder te optimaliseren, brengt dit ontwerp van decreet een beperkt aantal – vooral technische - wijzigingen aan. Deze liggen in lijn met de beleidsengagements. De doelstellingen en de achterliggende principes van het decreet van 8 juli 2022 blijven daarbij ongewijzigd. We

bundelen de expertise vanuit werk, sociale economie en zorg om de participatie van personen die kampen met de eerder vermelde problemen te ondersteunen.

## 2. Beleidsengagements

In het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 werden volgende engagements opgenomen betreffende de werk- en zorgtrajecten (p29):

2.8 Een versterking van de sociale economie en een betere wisselwerking met de reguliere economie: "We versterken de werk- en zorgtrajecten voor kwetsbare werknemers in arbeidszorg."

In de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding 2024-2029 krijgt dit uitvoering via volgende passage (p.58):

"3.1.7. OD: We stroomlijnen het aanbod aan werk-zorgtrajecten

Heel wat mensen willen een job op de arbeidsmarkt, maar slagen er niet in om betaald aan de slag te gaan door complexe gezondheids- en/of welzijnsproblematieken. Om deze meest kwetsbare mensen op een zinvolle manier te laten participeren aan de samenleving is specifieke begeleiding noodzakelijk. Deze begeleiding vraagt een gerichte expertise die de reguliere opdrachten van de domeinen Sociale Economie, Werk en Zorg overstijgt. We bekijken samen met deze domeinen hoe we het aanbod binnen het geïntegreerde beleidskader rond de werk- en zorgtrajecten verder kunnen verbeteren en stroomlijnen en passen de regelgeving indien nodig aan."

In de beleidsnota Werk 2024-2029 krijgt dit uitvoering via volgende passage (p. 27):

'OD1 Versterkte activering van werkzoekenden, langdurig zieken en niet-beroepsactieven':

"Werk- en zorgtrajecten versterken

– Met de werk- en zorgtrajecten bundelen we de expertise vanuit de bevoegdheden sociale economie, werk en welzijn en volksgezondheid om personen die omwille van cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale problemen niet, nog niet of niet meer betaald aan de slag kunnen optimaal te ondersteunen in hun participatie in de samenleving, indien mogelijk op de arbeidsmarkt.

– We bekijken samen met deze domeinen hoe we het aanbod binnen het geïntegreerde beleidskader rond de werk- en zorgtrajecten verder kunnen versterken, verbeteren en stroomlijnen en passen de regelgeving indien nodig aan. Het aanbod van de werk- en zorgtrajecten staat open voor alle personen op beroepsactieve leeftijd, we houden bij de uitvoering rekening met de rechten en plichten verbonden aan hun statuut.

– Met de minister bevoegd voor sociale economie en de sector willen we bekijken hoe de indicering en toeleiding vanuit VDAB naar deze werk- en zorgtrajecten geoptimaliseerd en versneld kan worden."

In de beleidsnota Sociale Economie 2024-2029 krijgt dit uitvoering via volgende passage (p. 12):

'OD6 We versterken de werk- en zorgtrajecten.':

"Als minister van Sociale Economie wil ik iedereen kansen geven op werk, ook voor wie betaalde arbeid nog niet mogelijk is. Daarom bundelen we de krachten en expertise vanuit de bevoegdheden Sociale Economie, Werk en Welzijn en Volksgezondheid om personen die omwille van cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale problemen niet, nog niet of niet meer betaald aan de slag kunnen optimaal te ondersteunen in hun participatie in de samenleving via werk- en zorgtrajecten. We bekijken samen met deze domeinen hoe we het aanbod binnen het geïntegreerde beleidskader rond de werk- en zorgtrajecten verder kunnen verbeteren en stroomlijnen en passen de regelgeving indien nodig aan. Het aanbod van de werk- en zorgtrajecten staat open voor alle personen op beroepsactieve leeftijd, we houden bij de uitvoering rekening met de rechten en plichten verbonden aan hun statuut. Vanuit de bevoegdheid Sociale Economie zetten we in op de arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie. We benutten de expertise van maatwerkbedrijven om deelnemers, die VDAB toeleidt, optimaal te ondersteunen. Ze ondervinden binnen de arbeidsmatige activiteiten de latente functies van arbeid (zingeving, structuur,...) en ontwikkelen er arbeidsattitudes en -competenties. Voor mij zijn uitstroomkansen naar werk vanuit deze trajecten cruciaal. Via de opvolging door VDAB waken we over de uitstroom vanuit arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie naar betaald werk."

## **B. Inhoud**

### **Probleemstelling en omgevingsanalyse**

Nadat het decreet van 8 juli 2022 in uitvoering ging, werden een aantal vaststellingen gedaan die aan de basis liggen van voorliggende – vooral technische - wijzigingen.

Praktijkervaring toonde aan dat een beperkte wijziging van de samenstelling van de samenwerkingsverbanden Zorg nodig is, met het oog op een betere gebiedsdekkendheid in Vlaanderen.

De federale beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd brengt een aantal uitdagingen met zich mee voor de uitvoering van de werk- en zorgtrajecten. Wanneer de werkloosheidsuitkering van deelnemers stopgezet wordt, verwachten we een vroegtijdige stopzetting van hun deelname. Om deze redenen bouwen we in het activeringstraject de mogelijkheid in om voor wie het reeds mogelijk is stappen naar betaald werk op te starten via opleiding, begeleiding of bemiddeling.

Verder bleken er een aantal (delen van) definities te ontbreken en bleek er een nood te zijn aan een beperkte uitbreiding van de bepaling rond de verwerking

van persoonsgegevens in functie van een betere beleidsvoorbereiding en -opvolging.

Jaarlijks wordt er aan de Vlaamse Regering over de werking van de werk- en zorgtrajecten in de verschillende werkingsgebieden gerapporteerd.

### **Beleidsmaatregelen en doelstelling**

De voorliggende wijzigingen willen het huidige decretale beleidskader op een aantal punten verbeteren, zonder het opzet te wijzigen. Met de werk- en zorgtrajecten willen we de expertise vanuit werk, sociale economie en zorg bundelen om de belemmeringen van cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale aard die personen beletten om betaald aan de slag te gaan, weg te werken of te stabiliseren.

Door de aanpassing en toevoeging van een aantal (delen van) definities wordt de regelgeving duidelijker en vollediger.

Op basis van de geldende regelgeving in een activeringstraject kan een samenwerkingsverband Zorg bestaan uit drie welzijns- en zorgvoorzieningen, waarbij het moet gaan over drie specifieke types van voorzieningen met elk hun specifieke expertise. De voorliggende wijziging maakt het mogelijk dat een samenwerkingsverband Zorg uit meer dan drie welzijns- en zorgvoorzieningen bestaat. Het opzet van de regelgeving blijft daarbij ongewijzigd: de drie specifieke types van voorzieningen, met elk hun specifieke expertise, moeten er nog steeds zijn, maar door de wijziging van de regelgeving, kan een samenwerkingsverband Zorg ook bestaan uit meer dan één welzijns- en zorgvoorziening van elk van deze drie specifieke types. Deze wijziging zorgt ervoor dat de gebiedsdekkendheid van de dienstverlening in Vlaanderen beter gegarandeerd kan worden. In de mandatering van het samenwerkingsverband bewaken we de samenstelling van het samenwerkingsverband Zorg zodat de samenwerking binnen het casemanagementteam optimaal blijft en de betrokken partners over voldoende expertise met de doelgroep beschikken.

Met de beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd voorzien we de mogelijkheid om opleiding, bemiddeling en begeleiding toe te voegen aan het activeringstraject, voor wie de belemmeringen voldoende gestabiliseerd zijn. We verduidelijken de mandaatvoorwaarden van de netwerkcoördinator om de administratieve belasting van de procedure te verlichten. Deze precisering voorkomt dat de samenstellingsvoorwaarde als instapeis wordt beschouwd bij de indiening van de opdracht bij de aanbestedende overheid. De mandaatvoorwaarde voor de netwerkcoördinator over de vertegenwoordiging van een netwerk met een verplichte minimale samenstelling, vermeld in artikel 17, §1, tweede lid, 1°, blijft echter onveranderd gelden.

Tot slot laat een beperkte uitbreiding van het verwerken van persoonsgegevens voor arbeidsmatige activiteiten en activeringstrajecten toe om tot een betere

beleidsvoorbereiding en -opvolging te kunnen komen. Concreet wordt het doel van de gegevensverwerking uitgebreid zodat het ook rapportering kan omvatten. Bij arbeidsmatige activiteiten wordt de reden van stopzetting toegevoegd als een persoonsgegeven dat voor deze doelstelling verwerkt wordt. Dit biedt relevante informatie in functie van beleidsvoorbereiding en -afstemming.

## **Impactanalyse**

### **Maatschappelijke impact: JoKER en armoedetoets**

De doelgroep van de werk- en zorgtrajecten wordt niet gewijzigd. De maatschappelijke impact blijft daardoor ongewijzigd. We verwijzen naar de impactanalyse die werd uitgevoerd bij het huidige decreet (Ontwerp van decreet over de werk- en zorgtrajecten, *Parl.St.* Vlaams Parlement 2021-22, nr. 1290/1, 11-12).

### **Bestuurlijke impact: lokale en provinciale besturen**

De voorgestelde wijzigingen hebben een mogelijke maar beperkte impact op lokale besturen. Door de voorliggende wijziging in samenstelling van de samenwerkingsverbanden Zorg, is het mogelijk dat meer dan één OCMW deel zal uitmaken van een samenwerkingsverband Zorg in een bepaalde werk- en zorgregio.

### **Bestuurlijke impact Brussels Hoofdstedelijk Gewest – tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad**

Er is op dit vlak geen wijziging. We verwijzen naar de impactanalyse die werd uitgevoerd bij het huidige decreet (Ontwerp van decreet over de werk- en zorgtrajecten, *Parl.St.* Vlaams Parlement 2021-22, nr. 1290/1, 13-16).

## **Implementatie**

De inhoudelijke aanpassingen aan het regelgevend kader moeten zorgen voor een verdere optimalisatie van het aanbod werk- en zorgtrajecten aan de doelgroep. De aanpassingen zijn beperkt en hebben geen impact op de continuïteit van het aanbod. Na de inhoudelijke aanpassingen aan het decreet zullen ook aan de bijhorende uitvoeringsbesluiten de nodige aanpassingen gebeuren. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om de datum van inwerkingtreding van verschillende wijzigingsbepalingen vast te stellen.

In opvolging van het huidige decreet en het uitvoeringsbesluit is er momenteel reeds voorzien in een jaarlijkse monitoring die naast het bereik van de doelgroep in de werk- en zorgtrajecten ook de kenmerken van de deelnemers en de inzet van de middelen omvat. Deze monitoring zal na de inwerkingtreding van de beperkte uitbreiding van de bepaling rond de verwerking van persoonsgegevens

voor arbeidsmatige activiteiten, meer gegevens omvatten, relevant voor de jaarlijkse rapportering aan de Vlaamse Regering.

### **C. Totstandkomingsprocedure**

Het voorontwerp van decreet werd onderworpen aan:

- het taal- en wetgevingsadvies nr. 2026/53 van 9 maart 2026;
- het advies van de Inspectie van Financiën van 4 maart 2026.

Na de principiële goedkeuring op de Vlaamse Regering wordt dit voorontwerp van decreet ook voorgelegd aan de sociale partners (SERV), de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, de Vlaamse advies- en participatieraad van personen met een handicap Niet Over Ons Zonder Ons (NOOZO), de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) en de Raad van State.

### **D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest**

Dit ontwerp van decreet regelt een gemeenschaps- en gewestbevoegdheid.

Zoals vermeld in de memorie van toelichting bij het huidige decreet over de werk- en zorgtrajecten, betreffen deze trajecten een verwevenheid van gewest- en gemeenschapsaangelegenheden. Voor een verdere duiding, kan er verwezen worden naar de bespreking van deze bevoegdheden in de vermelde memorie van toelichting (Ontwerp van decreet over de werk- en zorgtrajecten, *Parl.St.* Vlaams Parlement 2021-22, nr. 1290/1, 13-16).

## **II. Toelichting bij de artikelen**

### **Artikel 1**

Dit ontwerp van decreet regelt een gewest- en gemeenschapsbevoegdheid (zie hierboven).

### **Artikel 2**

Met dit wijzigingsartikel wordt een ontbrekende definitie toegevoegd aan de definities van het decreet, met name een definitie voor het centrum voor geestelijke gezondheidszorg.

Verder worden zes andere definities beperkt aangepast. De aanpassing van de definitie van OCMW, vermeld in artikel 2, 14°, van het decreet, heeft tot doel om te verduidelijken dat, naast een OCMW, vermeld in artikel 2 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, enkel de welzijnsverenigingen (vermeld in hoofdstuk 2 van deel 3, titel 4, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur) beschouwd worden als OCMW voor de toepassing van het decreet, en niet de andere vormen van verenigingen of vennootschappen voor maatschappelijk welzijn.

### **Artikel 3**

Een activeringstraject bestaat uit twee elementen, namelijk begeleiding naar en op een werkvloer én de zorg, die de begeleiding naar en op een werkvloer ondersteunt. Aan de begeleiding naar en op een werkvloer wordt een bijkomende taak toegevoegd voor deelnemers voor wie de cognitieve, medische, psychische, psychiatrische en sociale belemmeringen voldoende gestabiliseerd zijn. Voor deze deelnemers kunnen ook opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsacties naar werk binnen een activeringstraject worden opgestart. We verwachten dat deze mogelijkheid niet voor iedereen is weggelegd. 50% van de deelnemers beëindigen momenteel (o.b.v. de afgesloten trajecten tussen juli 2023 en december 2025) hun activeringstraject met een advies bemiddeling naar betaald werk. Om de overgang naar reguliere bemiddeling naar betaald werk vlotter te laten verlopen, zeker in functie van de beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd, voorzien we deze mogelijkheid binnen een activeringstraject.

### **Artikel 4**

Dit artikel past de regelgeving over de mandatering van het samenwerkingsverband Zorg aan, wat de samenstelling van het samenwerkingsverband Zorg betreft.

Door deze wijziging kan een gemandateerd samenwerkingsverband Zorg ook bestaan uit meer dan drie welzijns- en zorgvoorzieningen.

De regel dat er per werkingsgebied drie soorten voorzieningen (namelijk deze bepaald in punt 1° onder a), b) en c)) moeten deel uitmaken van het samenwerkingsverband Zorg blijft behouden. Er zal dus nog steeds telkens zowel een centrum voor algemeen welzijnswerk, een OCMW of een dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds moeten zijn, als een VAPH-voorziening, als een van de vermelde voorzieningen uit de geestelijke gezondheidszorg. De drie types van voorzieningen garanderen dat er een voldoende verscheiden expertise is om elke deelnemer op te kunnen volgen.

De wijziging laat toe dat er van elke soort ook meerdere voorzieningen deel kunnen uitmaken van het samenwerkingsverband. In de mandatering bewaken we de samenstelling van de samenwerkingsverbanden Zorg om de samenwerking binnen het casemanagementteam werkbaar te houden.

Naast een bestaande delegatie aan de Vlaamse Regering om de procedure te bepalen rond de aanvraag, goedkeuring en toekenning van het mandaat, verduidelijkt het wijzigingsartikel dat de Vlaamse Regering ook de regels kan bepalen rond een wijziging van de partners van een gemandateerd samenwerkingsverband Zorg tijdens de looptijd van een mandaat. Op deze manier kunnen we de continuïteit bewaken.

## **Artikel 5**

Door de toevoeging van de woorden "tijdens de uitvoering" aan artikel 17 van het decreet wordt, het temporele toepassingsgebied gedefinieerd. Dit wil zeggen dat het moment waarop de voorwaarde geldt, betrekking heeft op de fase van de uitvoering in de procedure openbare aanbesteding. Het netwerk van dienstverleners moet echter nog steeds (minimaal) samengesteld zijn uit de dienstverleners die zijn opgenomen in artikel 17, §1, tweede lid, 1°. De indiener in de openbare aanbesteding (de netwerkcoördinator) moet deze samenstelling aantonen vanaf de start van de uitvoering om de opdracht te mogen uitvoeren, maar hoeft dit niet aan te tonen op de dag van de indiening van de offerte bij de aanbestedende overheid. De mandaatvoorwaarde voor de netwerkcoördinator en de vertegenwoordiging van een netwerk met een verplichte minimale samenstelling blijft onveranderd gelden: de netwerkcoördinator kan niet gemandateerd worden zonder te voldoen aan de voorwaarde en is ertoe gebonden om gedurende de volledige looptijd van het mandaat een netwerk met een verplichte minimale samenstelling te vertegenwoordigen.

## **Artikel 6**

Er wordt ten eerste verduidelijkt wat er onder andere, dus niet-limitatief, begrepen kan worden onder "identificatiegegevens", vermeld in artikel 24, eerste lid, 1°. Er wordt expliciet gemaakt dat de geboortedatum van de betrokken persoon ook verwerkt wordt, om te vermijden dat er onduidelijkheid zou ontstaan over wat er begrepen moet worden onder "identificatiegegevens".

Daarnaast voegt dit wijzigingsartikel aan de verwerking van de persoonsgegevens toe welke gegevens van de activeringstrajecten door de VDAB verwerkt worden voor de rapportering aan de Vlaamse Regering.

## **Artikel 7**

Dit wijzigingsartikel brengt twee wijzigingen aan in artikel 31 van het decreet. 1° verzekert dat de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke voor de persoonsgegevens bepaald in artikel 32, eerste lid, ook van toepassing zal zijn op de nieuw ingeschreven verwerking van persoonsgegevens voor de rapportering over de arbeidsmatige activiteiten. 2° zorgt ervoor dat ook de bijkomende persoonsgegevens die met dit wijzigingsdecreet worden ingeschreven in artikel 32, derde lid, namelijk de reden van stopzetting, kunnen worden bezorgd door de begeleiders van arbeidsmatige activiteiten.

## **Artikel 8**

Dit artikel brengt enkele wijzigingen aan in artikel 32, dat aspecten van de uitwisseling en verwerking van persoonsgegevens regelt voor de arbeidsmatige activiteiten.

Er wordt ten eerste verduidelijkt wat er onder andere, dus niet-limitatief, begrepen kan worden onder "identificatiegegevens van deelnemers", vermeld in artikel 32, eerste lid, 1°. Er wordt expliciet gemaakt dat de geboortedatum van de betrokken persoon ook verwerkt wordt, om te vermijden dat er onduidelijkheid zou ontstaan over wat er begrepen moet worden onder "identificatiegegevens".

Daarnaast wordt, in een nieuw derde lid, het doel van de verwerking van deze specifieke persoonsgegevens uitgebreid om ook beleidsrapportering te omvatten. De rapportering heeft als doel de evolutie van de arbeidsmatige activiteiten te kunnen opvolgen en er conclusies uit te kunnen trekken over het te voeren beleid. Daartoe wordt er bovendien een extra categorie van persoonsgegevens toegevoegd die verwerkt zal worden, namelijk de reden van stopzetting van de arbeidsmatige activiteiten. De reden van stopzetting wordt enkel verwerkt in functie van de doelstelling rapportering, om het mogelijk te maken om het gevoerde beleid goed voor te bereiden en op te volgen.

#### **Artikel 9**

Artikel 33 bepaalde voordien al de bewaartermijn voor de persoonsgegevens die verwerkt werden op basis van artikel 32, eerste lid. Met de aanpassing van artikel 32 via het hierboven uitgewerkte wijzigingsartikel 8, moet er ook een bewaartermijn worden bepaald voor de verwerking van de 'reden van stopzetting van de arbeidsmatige activiteiten', aangezien dit een persoonsgegeven is conform de AVG. Er wordt voor gekozen om de geldende bewaartermijn ook voor dit bijkomend persoonsgegeven van toepassing te maken. In de memorie van toelichting bij het decreet van 8 juli 2022 werd verduidelijkt dat er voor deze termijn werd gekozen, rekening houdend met de burgerrechtelijke verjaringstermijn van tien jaar en de termijn van tien jaar die in de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën wordt gehanteerd.

#### **Artikel 10**

Dit artikel regelt de inwerkingtreding. De timing voor de inhoudelijke wijzigingen aan de activeringstrajecten worden door de Vlaamse Regering bepaald, zodat niet wordt afgeweken van de huidige afspraken die bij de mandatering zijn gemaakt. Deze wijzigingen zullen een impact hebben bij de toekomstige mandatering.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven,  
Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke  
Kansen,

Caroline GENNEZ